

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 1

กระบวนวิชาการฝึกภาคปฏิบัติทางการแนะแนวและให้คำปรึกษา (Practicum in Guidance and Counseling) หรือ PC 429 (6 หน่วยกิต) ถือเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตรสาขาวิชาเอกจิตวิทยาการให้บริการปรึกษาและแนะแนว ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ให้นักศึกษาได้นำความรู้ภาคทฤษฎีไปปฏิบัติภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดของผู้มีประสบการณ์ ทั้งทางทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นักศึกษาที่จะเข้ารับการฝึกปฏิบัติได้นั้นจะต้องเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาเอก จิตวิทยาการให้บริการปรึกษาและแนะแนว และจะต้องผ่านการเรียนวิชาบังคับ โท เอก ได้หน่วยกิต ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

โดยปกติ กระบวนวิชานี้ไม่มีตำรา และคู่มือใด ๆ มาก่อนเลย แรงผลักดันที่ทำให้ผู้เขียน ได้เขียน “ตำราเล่มนี้ เพื่อใช้ประกอบการฝึกภาคปฏิบัติ” นั้น เนื่องจากผู้เขียนเป็นคนหนึ่งที่สนใจ ความรู้เรื่องการแนะแนว และให้บริการปรึกษาเป็นพิเศษ มีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับการฝึกภาคปฏิบัติให้นักศึกษามาโดยตลอด ได้พบว่า นักศึกษามีปัญหา มากในเรื่องความคล่องตัวด้านวิชาการ และหลักการ ตลอดจนวิธีการนำความรู้ไปใช้ในเรื่องการฝึกปฏิบัติ อันเนื่องมาจาก ระบบการเรียนของมหาวิทยาลัยรามคำแหง กำหนดให้เรียนถึง 8 ปี และไม่กำหนดเรียนวิชาใดก่อนหลัง ดังนั้น วิชาเอกที่จำเป็นต่อการฝึก นักศึกษาจำนวนไม่น้อยเรียนกันมานานจนเลือนลางไป ประกอบกับหัวหน้าภาคจิตวิทยาในสมัยนั้นได้ให้การสนับสนุนเต็มที่ เมื่อได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการเขียนตำราเล่มนี้

วัตถุประสงค์ของตำราการฝึกภาคปฏิบัติทางการแนะแนวและการให้คำปรึกษาเหล่านี้ มีดังนี้

1. เพื่อรื้อฟื้นความรู้ ความเข้าใจ และหลักการของเรื่องบางเรื่องที่สำคัญ และจำเป็น ในรูปของการสรุปรวบยอด
2. เพื่อให้ความรู้บางเรื่องที่เป็น ต้องนำไปปฏิบัติ แต่อาจไม่ได้กล่าวเน้นในด้านทฤษฎี ในรูปของการสรุปรวบยอด
3. เพื่อเป็นการสะดวกในการปฐมนิเทศ ให้ความรู้แก่นักศึกษามาก่อน สำหรับการเตรียมตัวเองก่อนออกฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งคาดว่า จะช่วยการฝึกงานบังเกิดผลยิ่งขึ้น
4. เพื่อชี้แนะกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ให้นักศึกษา ได้มองเห็นลู่ทางในการคิดและนำไปใช้ในระหว่างการฝึก ตลอดจนชี้ช่องทางสำหรับศึกษาสิ่งเกี่ยวข้องโยงกับการฝึกให้กว้างขวางขึ้น
5. เพื่อให้ทราบความเป็นมา และวิวัฒนาการของโครงการฝึกงานโดยตลอด ซึ่งจะ เป็นแนวทางช่วยปรับปรุงแก้ไข โครงการฝึกปฏิบัติด้านนี้ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมเรียบเรียงจากหนังสือหลายเล่ม ดังปรากฏในบรรณานุกรมท้ายเล่ม และจากประสบการณ์ของผู้เขียนด้วย โดยเน้นเนื้อหาเฉพาะเรื่องที่เราเห็นว่า จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้กล่าวมาแล้ว ถ้านักศึกษาต้องการทราบเรื่องใดอย่างละเอียดลึกซึ้ง ก็ต้องศึกษาด้วยตนเอง จากตำราที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวและให้คำปรึกษา ที่ได้เรียนไปแล้ว และหนังสือประเภทนี้มีบุคคลภายนอกเขียนไว้มากมาย

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนยอมรับว่า ตำราเล่มนี้ได้รวบรวมและเขียนออกมาอย่างรีบด่วนมาก ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาที่เรียนกระบวนวิชานี้ของปี 2520 ใช้ได้ทันการ ซึ่งผู้เขียนก็ตระหนักดีถึงความรับผิดชอบที่จะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อ ๆ ไป

จำเนียร ช่างโชติ

ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 2

ในการจัดพิมพ์ตำรากระบวนการวิชาการฝึกภาคปฏิบัติทางการแนะแนวและให้คำปรึกษา (Practicum in Guidance and Counseling) หรือ PC 429 (6 หน่วยกิต) ครั้งที่ 2 นี้ มีการตัดทอนเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมเนื้อหาสาระสำคัญหลายประการเข้าไปให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยนักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนออกฝึกภาคปฏิบัติ และนำไปใช้ในระหว่างการฝึก ตลอดจนได้ชี้แนะแนวคิด แนวปฏิบัติ และแนวการเขียนรายงานในระหว่างการฝึกปฏิบัติไว้อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของตำราการฝึกภาคปฏิบัติทางการแนะแนวและให้คำปรึกษา เล่มนี้มีดังนี้

1. เพื่อรื้อฟื้นความรู้ ความเข้าใจ และหลักการของเรื่องบางเรื่องที่สำคัญ และจำเป็น

ในรูปของการสรุปรวบยอด

2. เพื่อให้ความรู้บางเรื่องที่เป็นต้องนำไปปฏิบัติ แต่อาจไม่ได้กล่าวเน้นในด้านทฤษฎี

ในรูปของการสรุปรวบยอด

3. เพื่อเป็นการสะดวกในการปฐมนิเทศ ให้ความรู้แก่นักศึกษาก่อน สำหรับการ

เตรียมตัวตนเองก่อนออกฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งคาดว่าจะช่วยการฝึกงานให้บังเกิดผลดียิ่งขึ้น

4. เพื่อชี้แนะกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ให้นักศึกษาได้มองเห็นช่องทางในการคิดและนำไปใช้ในระหว่างการฝึก ตลอดจนชี้แนะช่องทางสำหรับศึกษาสิ่งเกี่ยวข้องโยงกับการฝึกให้กว้างขวาง

ยิ่งขึ้น

5. เพื่อให้ทราบความเป็นมา และวิวัฒนาการของโครงการ ฝึกงานโดยตลอด ซึ่งเป็น

เป็นแนวทางช่วยปรับปรุงแก้ไขโครงการฝึกภาคปฏิบัติด้านนี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6. เพื่อให้ความรู้เรื่องหลักสูตรมัธยมศึกษาอันเป็นส่วนสำคัญของการจัดงานแนะแนว

ในโรงเรียน ซึ่งอาจารย์ผู้ดูแลการฝึก และนักศึกษาที่ฝึกงานจะต้องให้ความสนใจ ทำความเข้าใจ

และศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรเพิ่มเติมต่อไปอีกด้วย

7. เพื่อชี้แนะแนวความคิด แนวปฏิบัติ และแนวการเขียนรายงานของการฝึกปฏิบัติให้

เป็นแนวทางที่นักศึกษาที่ฝึกงานได้มองเห็นช่องทาง แล้วนำมาประยุกต์ใช้กับตนเอง เพื่อการ

ฝึกปฏิบัติงานจะได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมเรียบเรียงจากหนังสือหลายเล่ม ดังปรากฏในบรรณานุกรม

ท้ายเล่ม และจากประสบการณ์ของผู้เขียนอีกด้วย โดยเน้นเนื้อหาเฉพาะเรื่องที่เห็นว่าสอดคล้อง

กับวัตถุประสงค์

นอกจากนี้ หนังสือเล่มนี้ยังได้รวบรวมข้อคิด ผลของการเรียนรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ

ของการฝึกภาคปฏิบัติทั้งหมดจากรายงานของนักศึกษาฝึกงานภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2522

เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับการเขียนรายงานของนักศึกษาที่ฝึกงาน และเป็นข้อคิดสำหรับอาจารย์ผู้รับผิดชอบการฝึก จะต้องรับผิดชอบ ให้ความสนใจ กระตุ้น ให้กำลังใจ แก้ไข ปรับปรุง และสร้างเสริมผู้ฝึกแต่ละคนให้มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ที่จะเป็นครูแนะแนวที่ดีต่อไป

จำเนียร ช่วงโชติ

ตำแหน่งรองศาสตราจารย์

ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 3

ในการจัดพิมพ์ตำรากระบวนการวิชาการฝึกภาคปฏิบัติทางการแนะแนวและให้คำปรึกษา (Practicum in Guidance and Counseling) หรือ PC 429 (6 หน่วยกิต) ครั้งที่ 3 นี้ ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใหม่ กล่าวคือมีเนื้อหาหลายตอนที่ตัดทอนออกไป และขณะเดียวกันก็มีการเพิ่มเติมเนื้อหาที่สำคัญ ๆ เข้ามา พร้อมทั้งจัดเรียงลำดับเสียใหม่เพื่อให้เนื้อความเกิดความกระชับและกระทัดรัด และทันสมัยต่อสภาพการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านโดยเฉพาะนักศึกษา มีความเข้าใจอย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ถ้านักศึกษาได้อ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ร่วมไปกันกับคำอธิบายของอาจารย์นี้เทศก์ด้วยแล้ว ก็ย่อมจะช่วยให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจอย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เนื่องจากตำราเล่มนี้มีจุดประสงค์ที่ต้องการช่วยนักศึกษาได้เตรียมตัวก่อนออกฝึกภาคปฏิบัติ ด้วยการชี้แนะแนวคิด แนวปฏิบัติ และแนวการเขียนรายงานเอาไว้ เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษามีความสะดวกใจในระหว่างการฝึกปฏิบัติ นอกจากนี้แล้วจุดประสงค์ทั้ง 7 ข้อดังได้กล่าวไว้ในคำนำของการพิมพ์ครั้งที่ 2 ก็เป็นจุดเน้นที่สำคัญของการเขียนตำราเล่มนี้ ซึ่งนักศึกษาไม่ควรพลาดในการอ่านด้วย

สุดท้ายนี้ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ตำราเล่มนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากสำหรับนักศึกษา

รองศาสตราจารย์ จำเนียร ช่างโชติ
ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง